

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2015-03-27

Närvarande: F.d. justitierådet Lennart Hamberg samt justitieråden Kristina Ståhl och Agneta Bäcklund.

Miljöbalken och EU:s kemikalielagstiftning

Enligt en lagrådsremiss den 12 mars 2015 (Miljö- och energidepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i miljöbalken,
2. lag om upphävande av lagen (2004:1385) om kreditering på skattekonto av stöd för investeringar i källsorteringsutrymmen.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av departementssekreteraren Susanne Classon och rättsakkunnige Johan Fallenius.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i miljöbalken

I lagrådsremissen lämnas förslag till ändringar i miljöbalken med anledning av nya EU-regler på kemikalieområdet. Den nya EU-regleringen innebär bland annat att bestämmelser som tidigare fanns i EU-direktiv nu finns i EU-förordningar.

Det remitterade lagförslaget innehåller ett stort antal hänvisningar till artiklar i olika EU-förordningar. I den nu gällande regleringen är hänvisningarna utformade på så sätt att de avser EU-bestämmelserna i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen, s.k. dynamiska hänvisningar. I lagförslaget ändras detta på så sätt att huvudprincipen i stället är att hänvisningarna avser de aktuella unionsreglerna i en viss angiven lydelse, s.k. statiska hänvisningar. I några fall används dock fortfarande dynamiska hänvisningar.

I remissen beskrivs inte de överväganden som ligger bakom den ändrade hänvisningstekniken eller valet av metod i de enskilda fallen. Inte heller belyses vilka konsekvenser vid tillämpningen som de olika alternativen får. I den kommande propositionen bör dessa frågor behandlas närmare. Därvid bör särskilt belysas vad som blir följden av att den bakomliggande förordningen ändras utan att motsvarande ändring sker i den hänvisning som finns i den svenska lagregeln.

I 21 kap. 1 § finns forumregler. Där anges att mark- och miljödomstol prövar vissa uppräknade mål. Enligt första stycket 11-13 gäller detta mål om fördelning av kostnader enligt vissa angivna EU-förordningar. Hänvisningarna till de aktuella förordningsartiklarna är statiska. En konsekvens av detta synes vara att om förordningsbestämmelserna ändras, utan att en ändring sker i de svenska bestämmelserna, så kommer forumfrågan när det gäller mål om kostnadsfördelning inte längre att omfattas av regleringen i 21 kap. 1 §. I stället måste då

frågan om rätt forum lösas med tillämpning av någon annan bestämmelse. Enligt Lagrådets mening kan ifrågasättas om detta är ändamålsenligt. Lagrådet förordar därför att det i dessa bestämmelser i stället införs dynamiska hänvisningar (jfr 14 kap. 14 § angående dispensregler, där hänvisningarna är dynamiska).

Vid föredragningen har upplysts att de statiska hänvisningarna har utformats på olika sätt i olika bestämmelser. I kapitel 29, som innehåller straffbestämmelser, har hänvisningarna genomgående låsts till den senaste ändring som gjorts av den aktuella förordningen. Detta gäller oavsett om denna ändring omfattar den artikel i förordningen som det hänvisas till i den svenska bestämmelsen. I övriga kapitel har hänvisningarna i stället låsts till den senaste lydelsen av just den artikel som hänvisningen avser. Vilken teknik som använts i det enskilda fallet framgår inte av lagtexten.

Enligt Lagrådets mening bör övervägas om inte samma teknik borde användas genomgående i alla statiska hänvisningar. I vart fall bör i den fortsatta beredningen belysas vilka skäl som ligger bakom skillnaderna i hänvisningsteknik samt övervägas om det i lagtexten kan synliggöras vilken teknik som använts i varje enskilt fall.

Förslaget till lag om upphävande av lagen om kreditering på skattekonto av stöd för investeringar i källsorteringsutrymmen

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.